

US 124/09 Etablering og nedlegging av studier

(ePhortesak 2009/4148)

Saken gjelder

Fakultetene har søkt om følgende etableringer, nedlegging og navneendring av studieprogram med virkning fra 2010 (2011):

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet:

- Etablering av bachelorprogram i ingeniørfag, elektro, Y-vei (planlagt oppstart 2010)

Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

- Etablering av bachelorprogram i sosiologi (planlagt oppstart 2010)
- Etablering av bachelorprogram i statsvitenskap (planlagt oppstart 2011)
- Etablering av erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse (planlagt oppstart 2010)
- Etablering av spesialisering i maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i samfunnssikkerhet. Samarbeid med Universitetet i Tromsø (planlagt oppstart 2010)
- Nedlegging av bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse

Det humanistiske fakultet:

- Endring av navn for studieprogram med nåværende betegnelse Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap.

Hovedproblemstillinger

Universitetsdirektøren har redegjort for den økonomiske situasjonen ved UiS. Prosjektet *Balansert omstilling for utvikling* er iverksatt for at universitetets økonomi skal komme i balanse og for å skape det nødvendige handlingsrom for framtidig utvikling. Prosjektet skal imidlertid ikke stoppe planlagt utvikling, snarere sørge for at omstillingstiltak muliggjør planlagt og framtidig utvikling i samsvar med universitetets strategi og handlingsplaner.

Universitetsdirektørens vurdering

Universitetsdirektøren mener derfor det må legges til grunn at nye studieprogrammer og omstruktureringer fra 2010 må inneha minst ett av følgende kjennetegn: I seg selv bidra til redusert merforbruk, være eksternt finansiert eller inngå i en balansert omstilling der utviklingen av studieprogrammet muliggjøres av innsparinger i andre deler av virksomheten. Videre må nyetableringer og omstruktureringer være godt faglig begrunnet og forankret i strategi og handlingsplaner.

Forslag til vedtak:

Styret har merket seg den økonomiske situasjonen ved Universitetet i Stavanger, og derfor er også prosjektet *Balansert omstilling for utvikling* iverksatt for at universitetets økonomi skal komme i balanse og for å skape det nødvendige handlingsrom for framtidig utvikling. Prosjektet skal ikke stoppe planlagt utvikling, snarere sørge for at omstillingstiltak muliggjør planlagt og framtidig utvikling i samsvar med universitetets strategi og handlingsplaner.

Styret er derfor enig i at det legges til grunn at nye studieprogrammer og omstruktureringer fra 2010 må inneha minst ett av følgende kjennetegn: I seg selv bidra til redusert merforbruk, være eksternt finansiert eller inngå i en balansert omstilling der utviklingen av studieprogrammet muliggjøres av innsparinger i andre deler av virksomheten. Videre må nyetableringer og omstruktureringer være godt faglig begrunnet og forankret i strategi og handlingsplaner.

1. Styret etablerer følgende nye studieprogrammer ved Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet:
  - Bachelorprogram i Ingeniørfag, elektro, Y-vei (planlagt oppstart 2010, pilotprosjekt 2010-2013)
2. Styret etablerer følgende nye studieprogrammer ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet:
  - Bachelorprogram i sosiologi (planlagt oppstart 2010)
  - Bachelorprogram i statsvitenskap (planlagt oppstart 2011)
  - Erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse (planlagt oppstart 2010)
  - Spesialisering i maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i samfunnssikkerhet. Samarbeid med Universitetet i Tromsø (planlagt oppstart 2010)

Styret legger ned *Bachelorprogram i Samfunnsfag med personalledelse*

3. Styret vedtar følgende navnenedring i studieprogram ved Det humanistiske fakultet:

- Bachelorprogram i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til bachelorprogram i religionsstudier
- Årsstudium i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til årsstudium i religionsstudier
- Fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til fordypning i religionsstudier

4. Det er en forutsetning for utlysning og igangsetting av nye programmer at fakultetene har dokumentert finansiering.

5. Styret ber fakultetet sørge for nødvendige overgangsordninger for studentene ved nedlegging og omstrukturering av programmer.

Stavanger, 16.11.2009

Per Ramvi
universitetsdirektør

US 124/09 ETABLERING OG NEDLEGGING AV STUDIER

Bakgrunn

Fakultetene søker årlig om nyetableringer og eventuelle nedlegginger av studieprogrammer. Utdanningsutvalgets behandling innebærer en godkjenning av det faglige innholdet i programmet, og at studieplanen oppfyller krav nasjonale og universitets egne regelverk. Styrets oppgave er eventuelt å vedta de foreliggende fremleggene til etableringer og nedlegging etter en vurdering av finansiering, dimensjonering og strategiske hensyn.

Saken gjelder

Fakultetene har søkt om følgende etableringer, nedlegging og navneendring av studieprogram med virkning fra 2010 (2011):

Det teknisk-naturvitenskapelig fakultet

Etablering av bachelorprogram i Ingeniørfag, elektro, Y-vei (planlagt oppstart 2010)

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet søker om å opprette et bachelorprogram i ingeniørfag, elektro for studenter med fagbrev innen elektro som kvalifikasjonsgrunnlag, dvs. en såkalt y(rkes)-vei. Planlagt studiestart er høsten 2010. Studieprogrammet følger den nasjonale y-vei-modellen.

Bachelorprogrammet er profesjonsbasert med fokus på grunnleggende emner innen elektroteknikk. Studiet har en ramme på 180 studiepoeng og normert studietid på 3 år. Studiet gir graden bachelor i ingeniørfag i elektro, studieretning Digital styring og kommunikasjon, y-veg.

Y-veien gir graden bachelor i ingeniørfag i løpet av 3-år for studenter med fagbrev. Disse kan altså søke opptak til y-vei uten å gå via forkurs for ingeniørutdanning. Y-veisløp ble først gitt i 2003, og da som en prøveordning ved Høgskolen i Telemark (HiT). En slik tilpassning er hjemlet i *Forskrift om opptak til høyere utdanning*, § 3.3, der det er tatt med en bestemmelse om unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning.

På elektrolinjen har IDE i dag studieretningen *Digital styring og kommunikasjon*. Søknaden gjelder en y-veisutgave av denne. Dette innebærer at linje- og studieretningsemner i et omfang på 40 sp blir erstattet av grunnlagsemner på videregående skoles nivå.

Studiet skal hete *Digital styring og kommunikasjon, y-vei* og vil være en studieretning under *bachelorprogram i ingeniørfag, elektro*. Det engelske navnet blir *Digital control and communication for applicants with certificate of completed apprenticeship*.

IDE vil ha det administrative og faglige ansvaret for studiet.

Dette programmet er utarbeidet i samarbeid mellom NELFO (Foreningen for EL- og IT-bedriftene) og UiS i løpet av høsten 2008 og våren 2009. I første omgang etableres et y-veitilbud innen elektro som en treårig forsøksordning med ekstern finansiering. Målet er at studiet etter tre år skal være selvfinansierende pga økt gjennomstrømming av studenter.

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet legger følgende begrunnelse til grunn:

- Ingeniørutdanningene ved instituttet har hatt lav rekruttering i flere år. Dette har gitt lav inntakskvalitet og dårlig gjennomstrømming. Måltallet er redusert med ca 50 % fra glansdagene på 90-tallet og fram til i dag, så samlet studiepoengproduksjon er lav.
- Rekrutteringen til masterprogrammet i kybernetikk/signalbehandling har også vært lav i lang tid. Bedre gjennomstrømming og prestasjoner i ingeniørstudiet i kombinasjon med økning i måltallet vil etter alt å dømme gi mange flere masterstudenter.
- Industri og næringsliv trenger ingeniører. En ingeniør med fagbrev vil ofte være vel så etterspurt som en s-veiingeniør.
- I studiet vil en blanding av y-vei- og s-veistudenter trolig gi positive ringvirkninger. Y-veiskandidater vil ha en styrke innen tekniske emner mens s-veiskandidater vil ha en styrke på den naturvitenskapelige siden.

Behandling i Utdanningsutvalget

Utdanningsutvalget behandlet fastsetting av studieplan for bachelorprogram i ingeniørfag, elektro, y-vei (UU 47/09) i møte 11. november 2009, og fattet følgende vedtak:

1. Utdanningsutvalget fastsetter studieplanen for bachelorprogram i ingeniørfag, elektro, studieretning Digital styring og kommunikasjon, y-veg
2. Det forutsettes at planen gjennomgås endelig i kommende program- og emnerevisjon på grunnlag av UiS og NOKUT sine retningslinjer.

Det samfunnsvitenskapelige fakultetet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har, etter forrige styrebehandling av denne saken (US 102/09), gjennomgått saken om omstrukturering av studieprogrammene på nytt, blant annet på bakgrunn av utdelt skriv fra studentrepresentantene i styremøtet.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet opprettholder sin søknad om etablering av bachelorprogram i sosiologi og statsvitenskap og nedlegging av bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse. Fakultetet understreker at arbeidet med etablering av disse studieprogrammene er forankret i Strategidokumentet for UiS 2009-2020, og i Handlingsplan for SV-fakultetet 2009-2011. Etablering av bachelorprogrammer i sosiologi og statsvitenskap inngår også i en større omstrukturering av studieporteføljen på SV-fakultetet (IMKS) der en målsetting er å:

- utvikle robuste studieprogram med felles emner på tvers av programmene for å
  - tilby bedre studieprogrammer til studentene, med flere emnekombinasjoner og større valgmulighet
  - utnytte fagkompetansen på institutt og fakultet bedre
  - frigjøre tid til forskning for de ansatte
- lage studieløp som profilerer våre fagområder, og som åpner for mer fleksible tilpasninger mellom grunnstudiene og forskerutdanningen
- etablere master- og PhD-program som i større grad henger sammen med bachelorprogrammene
- sikre studentene disiplinløp som vil kvalifisere for masterprogram og PhD ved UiS, og andre institusjoner, og samtidig gi studentene mulighet til å ta en spesialisering, blant annet innen personalarbeid

Da Styret behandlet saken ble nedenforstående punkter trukket fram som argumenter mot nedleggelse av Bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse. Fakultetet har i notat av 11. november 09 kommentert disse punktene:

- Unikt og populært studietilbud med tilstrømming fra hele landet

Fakultetet erkjenner at bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse er et godt søkt og populært studietilbud. Fakultetet ønsker å ivareta den spesielle profilen på UiS-studiet gjennom å opprettholde en mulig spesialisering i personalledelse i den nye strukturen.

Fakultetet viser imidlertid at 80 % av studentene er hjemmehørende i Rogaland, og tilbakeviser dermed at dette er et studietilbud med tilstrømning fra hele landet.

- Gjennomstrømming/fullføringsgrad

Fakultetet avviser at gjennomstrømmingen på bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse er høy, og viser til at 38 % av studentene som startet på studiet fra og med høst 2004 til og med høst 2006 har fullført studiet pr. november 2009 ¹.

- Kvalitetsreformen

Det ble hevdet at en struktur med mange fellesemner er i strid med Kvalitetsreformen. Fakultetet viser imidlertid til at i dagens struktur er Samfunnsfag med personalledelse det klart største bachelorprogrammet på IMKS. Hele det første året er felles med årsstudium i sosiologi, og antall studenter på de to første semestrene er rundt 180 studenter. De seks fellesemnene i det omsøkte studieprogrammet er spredd på 1., 2., 3. og 5. semester, og vil variere i størrelse mellom 150 – 250. Dette er ingen uvanlig størrelse på studenttall, verken internt på UiS eller sammenliknet med andre universiteter og høyskoler.

- Manglende studentmedvirkning

Fakultetet viser til at studentene har hatt representanter i alle formelle organ som har behandlet saken, og en studentrepresentant har vært invitert med i møtene til arbeidsgruppen (det såkalte "Olsen-utvalget") fom. 4. mars 2009.

¹ Av 275 med opptak i denne perioden har 105 fullført pr. oktober 2009.

- Kostnadsberegninger

Fakultetet medgir at det i saksgrunnlaget ikke var gjort konkrete beregninger av hva omleggingen vil koste, og at det heller ikke finnes gode nok indikatorer for å vurdere kostnader knyttet til omlegging og omstrukturering av studieprogrammer. Fakultetet har derfor gjort et overslag knyttet til emnetilbudet på instituttet, som viser at det totale antall emner i bachelorprogrammene på IMKS vil bli redusert: Antall emner i de fire bachelorprogrammene som instituttet tilbyr inneværende studieår er 53. I ny struktur vil antall emner reduseres til 43².

Etablering av Bachelorprogram i Sosiologi (planlagt oppstart 2010)

SV fakultetet søker om å opprette bachelorprogram i sosiologi. For studenter som ønsker sterkere vekt på personalledelse i bachelorprogrammet, opprettholdes Personal- og organisasjonsutvikling (10), Personaladministrasjon (10), Arbeidsrett I (10) og Arbeidsrett II (10) som samlet spesialisering.

Fakultetet har etter ny gjennomgang kommet fram til noen mulige justeringer av det nye bachelorprogrammet i sosiologi, for å imøtekomme ønsket om større fokus på personalledelsesemnene:

- Det foretas ett felles opptak til bachelorprogram i sosiologi. Sosiologi er fordypningskomponenten (minimum 80 sp fordypning i sosiologi i graden). Dette sikrer studentene grunnlag for opptak til masterprogram og evt. PhD
- Det innføres et valgemenue i tillegg: Det vil være mulig å velge emnet Helse-, miljø- og sikkerhetsledelse (10 sp) i stedet for Risikosamfunnet (10 sp)
- Studenter som
  - velger HMS-emnet (10 sp) og
  - velger 40 sp personalrelaterte emner (3. og 4. semester) og
  - skriver bacheloroppgaven (20 sp) innen et personalrelatert emne
 vil få tittelen "Bachelor i sosiologi med spesialisering i personalledelse" på vitnemålet ved fullført og bestått studium

Etablering av bachelorprogram i statsvitenskap (planlagt oppstart 2011)

Statsvitenskap har ikke vært tilbudt ved UiS tidligere. Flere emner som tilbys innenfor bachelorprogram i statsvitenskap, inngår også i bachelorprogram i sosiologi, og utgjør på denne måten en samfunnsvitenskapelig kjerne. Selv om det er et betydelig samvirke mellom statsvitenskap og sosiologi, har studieplanen for bachelorprogram i statsvitenskap likevel en klar statsvitenskapelig profil.

Bachelorprogram i statsvitenskap vil være et samarbeid mellom IMKS og IS. Realisering av dette studietilbudet forutsetter en avklaring mellom de to instituttene når det gjelder ressursbehov og arbeidsdeling.

Nedleggelse av bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse

Som en følge av opprettelse av bachelorprogram i sosiologi og bachelorprogram i statsvitenskap, ønsker fakultetet å legge ned bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse. Det er enighet om dette på institutt og fakultet, men studentene har gitt uttrykk for sterk motstand mot å legge ned bachelorprogrammet samfunnsfag med personalledelse, som har vært et populært program.

I fakultetets søknad fremlegges det ikke vurdering av økonomiske konsekvenser knyttet til disse endringene, men det vises til at stor grad av sambruk og fellesemner vil gi gevinst i form av ressursbesparing i emneproduksjon per program.

Behandling i Utdanningsutvalget

Da saken ble behandlet i utdanningsutvalget, i møte 6. oktober 2009, ble det fremmet alternativt forslag til vedtak som var begrunnet i motstand mot å legge ned bachelorprogram i samfunnsfag med personalledelse. Utdanningsutvalget fattet følgende vedtak i saken (UU 32/09):

1. Utdanningsutvalget fastsetter studieplan for *Bachelorprogram i Sosiologi*.

² I tillegg kommer emnet Organisasjonsteori som tilbys å Institutt for sosialfag (IS). I dette regnestykket er ikke Bachelorprogram i Statsvitenskap regnet med, ettersom dette studiet er planlagt med oppstart høsten 2011, og da som et samarbeidsprosjekt mellom IIS og IMKS. Statsvitenskap vil inngå i strukturen med felles emner. I tillegg vil to av fordypningsemnene være felles med sosiologi, og enkelte andre av fordypningsemnene vil ha (delvis) overlappende undervisning med eksisterende emner på IS.

2. Utdanningsutvalget fastsetter studieplan for *Bachelorprogram i Statsvitenskap* og ber om at det inngås avtale mellom fakultet, Institutt for sosialfag og Institutt for medie-, kultur- og samfunnsfag om ansvar- og arbeidsdeling.
3. Det forutsettes at planen gjennomgås på nytt i kommende program- og emnerevisjon på grunnlag av UiS og Nokut sine retningslinjer.
4. Utdanningsutvalget gir sin tilslutning til øvrig omstrukturering ved IMKS.
5. Utdanningsutvalget anbefaler navneendring på *Bachelorprogram i Kunst- og kulturvitenskap* til *Bachelorprogram i Kunst- og kulturstudier*.
6. Utdanningsutvalget anbefaler nedleggelse av *Bachelorprogram i Samfunnsfag med personalledelse*.

Studentrepresentantene fremsatte alternativt forslag til vedtak som innebar opprettholdelse av Bachelorprogram i Samfunnsfag med personalledelse, og at studieplanen for Bachelorprogram i Sosiologi ikke skulle godkjennes. Forslaget fikk to stemmer, og falt.

Erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse

Det samfunnsvitenskaplige fakultet søker om å opprette et erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse med et omfang på 90 studiepoeng.

Forslaget til et erfaringsbasert masterprogram springer ut av de sikkerhetsfaglige miljøene på Det samfunnsvitenskaplige fakultet og Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Stavanger. Arbeidet koordineres av fagmiljøet i risikostyring og samfunnssikkerhet ved Senter for risikostyring og samfunnssikkerhet (SEROS).

Studiet fører frem til Master i risikostyring og sikkerhetsledelse. Den engelske benevnelsen er Master in Risk and Safety Management.

I senere år har risikostyring og samfunnssikkerhet vært et satsingsområde ved UiS. Det første kullet med masterstudenter innen det disiplinbaserte masterprogrammet i samfunnssikkerhet ble tatt opp i 1999 og uteksaminert i 2001. Siden den tid har fagmiljøet uteksaminert 25-30 masterstudenter årlig. Doktorgradsprogrammet innen fagfeltet ble den tredje dr. grads utdanningen ved UiS (vedtatt i 2002 og iverksatt i 2003) og bidro dermed til etableringen av UiS som universitet. I dag er sikkerhetsfagene sentrale i mange bachelor- og masterprogrammer, herunder spesialiserte utdanningsløp i risikostyring og samfunnssikkerhet, men en rekke studiepoenggivende emner som gis av fagmiljøene til virksomheter og samfunn mangler et samlende utdanningsløp.

Risikostyring og samfunnssikkerhet har i 2008 i samarbeid med konsultantselskapene HSE-Academy og Proactima inngått en avtale med Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Statens Forurensingstilsyn, Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon, Helsetilsynet, Petroleumstilsynet og Strålevernet om å utvikle et grunnlag for et nasjonalt kompetanseprogram på mastergradsnivå. I dette arbeidet er det identifisert et felles behov for et videreutdanningsprogram på masternivå.

Gjennomføringen av programmet skal være selvfinansierende. I søknaden er det satt opp en økonomisk kalkyle som bygger på visse forutsetninger som er spesifisert. Satsene for de enkelte emner vil bli justert i forhold til aktuelle kostnader når emnene skal gjennomføres. I søknaden går det også fram at fagmiljøet har behov for flere faglige ressurser på grunn av økende etterspørsel etter kurs. Det erfaringsbaserte masterprogrammet vil i følge fakultetet kunne være med på å finansiere friske lærerkrefter i fagmiljøet.

Behandling i utdanningsutvalget

Søknaden fra fakultetet ble behandlet av utdanningsutvalget i møte 11. november der følgende vedtak ble fattet:

Utdanningsutvalget fastsetter studieplan for erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse.

Spesialisering i maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i Samfunnssikkerhet. Samarbeid med Universitetet i Tromsø

Det samfunnsvitenskaplige fakultetet søker om å opprette ny spesialisering i masterprogram i samfunnssikkerhet.

Institutt for medie-, kultur- og samfunnsfag (IMKS), ved Universitetet i Stavanger (UiS) og Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet (IIS), ved Universitetet i Tromsø (UiT) har siden høsten 2008 arbeidet for å få til et formalisert samarbeid mellom de to institusjonene innen området samfunnssikkerhet. Samarbeidet vil inkludere

utdannings samarbeid på masternivå og forskningssamarbeid. Utdannings samarbeidet dreier seg om etablering av en samarbeidsavtale mellom de to institusjonene, og innebærer etablering av en ny fordypningsretning på UiS sitt masterprogram i *Samfunnssikkerhet*. Tittelen på fordypningsretningen er *Maritimt miljø og sårbarhet i Arktis*. UiS vil forestå 60 av de 120 studiepoengene på utdanningsløpet, mens UiT forestår øvrige studiepoeng (inkludert valgemner). Samarbeidsavtalen inngås i forståelse med Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiS, som bidrar med ett emne i utdanningsplanen.

Spesialiseringen i *Maritimt miljø og sårbarhet i Arktis* er innrettet mot samfunnssikkerhet i nordområdene. Som en følge av klima, geografi og infrastruktur har dette området særlige utfordringer knyttet til utøvelse av næringsaktiviteter og ivaretagelse av beredskaps- og sikkerhetsmessige aspekter.

I notatet fra fakultetet vises det til Regjeringens nordområdestrategi, som signaliserer at Norge har et særlig ansvar for å ivareta samfunnssikkerhetsmessige aspekter i nordområdene.

Videre henvises det til UiS' strategidokument og fakultetets handlingsplan. I strategidokumentet er universitetsalliansen med Universitetet i Tromsø trukket fram som en del av hovedstrategien for UiS fram mot 2020.

Det vises også til St.meld. nr 30 (2008 – 2009) *Klima for forskning* der det oppfordres til faglig samarbeid mellom institusjoner.

I beskrivelsen av dette samarbeidsprosjektet er det satt opp en kostnadsberegning over merutgifter i startfasen, anslått til ca kr 375.000. Fakultetet har meldt at de vil søke universitetsdirektøren om kr. 225.000 for å bære oppstartsomkostningene.

Behandling i utdanningsutvalget

Søknaden fra fakultetet ble behandlet av utdanningsutvalget i møte 11. november der følgende vedtak ble fattet:

Utdanningsutvalget fastsetter studieplanen for spesialiseringen Maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i samfunnssikkerhet. Utvalget ber fakultetet om å sørge for at praktiske detaljer i avtalen mellom UiS og UiT angående studentregistrering, opptak, etc. avklares i samarbeid med de involverte enheter før eventuell utlysning.

Det humanistiske fakultet

Endring av navn for studieprogram med nåværende betegnelse Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap

Humanistisk fakultet søker om navneendring på studier som i dag har fagbetegnelsen kristendoms-, religions- og livssynskunnskap. Forslaget til ny fagbetegnelse er Religionsstudier.

Skoleverket, som er den største avtakeren av kandidater fra fakultetets *årsstudium, fordypning og bachelorprogram i KRL*, har sluttet å bruke KRL som fagbetegnelse. Betegnelsen er nå Religion, livssyn og etikk (RLE). I videregående skole er betegnelsen på dette faget Religion og etikk.

Slik fakultetet ser det dekker ikke KRL-betegnelsen lenger i tilstrekkelig grad innholdet i studiene. Videre vil opprettholdelse kunne ha en negativ effekt med tanke på rekrutteringen til faget.

Behandling i utdanningsutvalget

Søknaden fra fakultetet ble behandlet av utdanningsutvalget i møte 11. november der følgende vedtak ble fattet:

1. Utdanningsutvalget anbefaler styret å vedta følgende navneendringer:
  - Bachelorprogram i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til bachelorprogram i religionsstudier
  - Årsstudium i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til årsstudium i religionsstudier
  - Fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til fordypning i religionsstudier
2. Utdanningsutvalget ber Det humanistiske fakultet om å sørge for at endringene blir innarbeidet i studiekataloger og på internett i samarbeid med Strategi- og kommunikasjonsavdelingen

Universitetsdirektørens vurdering

Fastsetting av studieplaner i Utdanningsutvalget innebærer en godkjenning av det faglige innholdet i programmet, og at studieplanen oppfyller krav i forskrift om mastergrader fra departementet, forskrift fra NOKUT om standarder og kriterier for akkreditering av studier, universitetet sin forskrift for graden bachelorprogram og universitetet sine retningslinjer for utgreiing, godkjenning, etablering, nedlegging og revisjon av studier. Styrets oppgave er eventuelt å vedta de foreliggende fremleggene til etableringer, nedlegging og navneendring etter en vurdering av finansiering, dimensjonering og strategiske hensyn.

Universitetsdirektøren vil innledningsvis bemerke at Universitetet i Stavanger ligger an til et økonomisk merforbruk i størrelsesorden NOK 15 mill inneværende år. Prognosene viser at dette ikke er et engangstilfelle for 2009, men at dersom det ikke settes i verk vesentlige tiltak, vil universitetet ha betydelige merforbruk kommende år. Universitetsdirektøren har derfor igangsatt prosjektet Balansert omstilling for utvikling for at universitetets økonomi skal komme i balanse og for å skape det nødvendige handlingsrom for framtidig utvikling. Det er viktig å understreke at prosjektet ikke skal stoppe planlagt utvikling, snarere sørge for at omstillingstiltak muliggjør planlagt og framtidig utvikling i samsvar med universitetets strategi og handlingsplaner.

Nye studieprogrammer og omstruktureringer fra 2010 må etter universitetsdirektørens oppfatning inneha minst ett av følgende kjennetegn: I seg selv bidra til redusert merforbruk, være eksternt finansiert eller inngå i en balansert omstilling der utviklingen av studieprogrammet muliggjøres av innsparinger i andre deler av virksomheten. Videre må nyetableringer og omstruktureringer være godt faglig begrunnet og forankret i strategi og handlingsplaner.

Etablering av bachelorprogram i ingeniørfag, elektro, Y-vei (planlagt oppstart 2010)

Det teknisk-naturfaglige fakultet har lagt fram søknad om opprettelse av et studieprogram som i vesentlig grad bygger på et allerede etablert studieprogram, men som ved hjelp av visse tilpasninger, gir studenter med fagbrev innen elektro adgang til studiet. Studieprogrammet følger den nasjonale y-veismodellen og departementets unntak fra generell studiekompetanse i forskrift om optak.

Ved å etablere y-vei innen elektro innfrir fakultetet flere behov samtidig: de har et studietilbud til en studentgruppe som ellers ikke ville fått innpass på universitetsstudier, de søker å bedre rekrutteringen til egne studieprogram, og de søker å imøtekomme samfunnets stadige behov for ingeniører.

Ettersom fakultetet allerede har et tilsvarende studietilbud som går parallelt, vil kostnadene ved oppretting av y-veisretningen være begrensede. Studiet vil starte som en forsøksordning, med ekstern finansiering fra NELFO, 3 MNOK over tre år.

Digital styring og kommunikasjon, y-vei, er godt fundert i fakultetet og instituttets allerede eksisterende studieportefølje. Dette synes å være en gagnelig måte å utnytte instituttets ressurser på.

På denne bakgrunn, og med henvisning til at tilbudet ikke vil bli startet uten dokumentert ekstern finansiering, mener universitetsdirektøren at programmet kan etableres.

Etablering av bachelorprogrammer i sosiologi og statsvitenskap – ny bachelorstruktur ved IMKS

Arbeidet med bachelorstrukturen på Institutt for medie-, kultur- og samfunnsfag er forankret i fakultetets handlingsplan som har et mål om å videreutvikle de samfunnsvitenskapelige vitenskapsdisiplinene.

Universitetsdirektøren har i tråd med dette merket seg at målsettingen for arbeidet har vært å utvikle robuste studieprogram med styrket samfunnsvitenskapelig profil og økt fokus på samvirke mellom programmene, med tanke på å gi et bedre tilbud til studentene og samtidig frigjøre mer tid til forskning for de ansatte. Felles modell for oppbygging av bachelorprogrammene synes å ivareta dette. Et trekk ved den nye strukturen er at den legger opp til stor grad av sambruk og fellesemner. Samtidig synes strukturen å ivareta de enkelte studieprogrammene sine faglige særegenheter.

Den foreslåtte omstruktureringen innebærer forslag om nedlegging av bachelorprogrammet i samfunnsfag med personalledelse. Studentene har vært sterkt i mot denne nedleggningen, og styret vedtok å utsette behandlingen av denne saken til novembermøtet. Fakultetet har i et nytt notat lagt fram dokumentasjon som imøtegår enkelte av argumentene som ble ført mot nedleggelse av bachelorprogrammet i samfunnsfag med personalledelse. Fakultetet har også, etter styremøtet i oktober, justert modellen noe for å styrke spesialiseringen i personalledelse. Det vises til vedlegg i saken. Samtidig medgir fakultetet at det i det første saksgrunnlaget ikke var gjort konkrete beregninger av hva omleggingen vil koste, og at det heller ikke finnes gode nok indikatorer for å vurdere kostnader knyttet til omlegging og omstrukturering av studieprogrammer. Fakultetet viser imidlertid til at

antall emner i den nye strukturen vil bli redusert fra dagen 53 til 43. Økt bruk av fellesemner mellom programmene vil kunne gi noe ressursbesparing i emneproduksjon pr. program, samtidig som det er infrastrukturutfordringer knyttet til større studentgrupper som kan ha noen kostnadskonsekvenser.

Universitetsdirektøren ser at fakultetet legger fram godt dokumenterte argumenter for ny styrebehandling av søknaden, og mener at den foreslåtte omstruktureringen kan gjennomføres fra 2010 med de justeringene som er gjort.

Etablering av erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse (planlagt oppstart 2010)

Det planlagte masterprogrammet i risikostyring og sikkerhetsledelse synes å dekke et behov for videreutdanning hos viktige samfunnsaktører innenfor fagfeltet samfunnssikkerhet og risikostyring. Med henvisning til dette behovet og at fakultetet legger opp til at programmet skal være selvfinansiert, og under forutsetning av at fakultetet tar det økonomiske ansvaret med oppstart av programmet, anbefaler universitetsdirektøren at programmet etableres.

Etablering av spesialisering i maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i samfunnssikkerhet. Samarbeid med Universitetet i Tromsø (planlagt oppstart 2010)

Den planlagte spesialiseringen i maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i samfunnssikkerhet faller inn under norsk nordområdepolitikk og er en del av UiS' hovedstrategi fram mot 2020 innenfor strategiske allianser. Det støttes også av politiske føringer for samarbeid mellom institusjoner (St.meld. nr 30 (2008 – 2009) *Klima for forskning*).

Imidlertid er det utfordringer knyttet til finansieringen av programmet. Fakultetets beregninger viser at det vil påføre fakultetet ekstra engangsomkostninger på kr 375.000 i oppstarten. Fakultetet har meldt at de i søknad vil be universitetsdirektøren dekke kr. 225.000 av oppstartskostnadene i 2010. Søknad fra fakultetet er ikke mottatt ved ferdigstilling av styresaken, og universitetsdirektøren er innstilt på at studieprogrammet etableres med forutsetning om at fakultetet bærer oppstartskostnadene. Nærmere orientering vil bli gitt i styremøtet.

Universitetsdirektøren ser at dette programmet passer svært godt inn i både UiS' egen strategi og i nasjonale føringer, men kan i den nåværende økonomiske situasjonen som universitetet er inne i ikke anbefale etablering uten dokumentert finansiering av ekstraomkostningene i forbindelse med start av programmet.

Endring av navn for studieprogram med nåværende betegnelse Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap.

På grunnlag av fakultetets redegjørelse om endringer i benevnelsen av faget i skoleverket, og at navneendringen ikke medfører endring i programmets struktur eller økonomiske rammer anbefaler universitetsdirektøren navneendring av studieprogram med nåværende betegnelse *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap* til *Religionsstudier*.

Forslag til vedtak

Styret har merket seg den økonomiske situasjonen ved Universitetet i Stavanger, og derfor er også prosjektet *Balansert omstilling for utvikling* iverksatt for at universitetets økonomi skal komme i balanse og for å skape det nødvendige handlingsrom for framtidig utvikling. Prosjektet skal ikke stoppe planlagt utvikling, snarere sørge for at omstillingstiltak muliggjør planlagt og framtidig utvikling i samsvar med universitetets strategi og handlingsplaner.

Styret er derfor enig i at det legges til grunn at nye studieprogrammer og omstruktureringer fra 2010 må inneha minst ett av følgende kjennetegn: I seg selv bidra til redusert merforbruk, være eksternt finansiert eller inngå i en balansert omstilling der utviklingen av studieprogrammet muliggjøres av innsparinger i andre deler av virksomheten. Videre må nyetableringer og omstruktureringer være godt faglig begrunnet og forankret i strategi og handlingsplaner.

1. Styret etablerer følgende nye studieprogrammer ved Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet:
  - Bachelorprogram i Ingeniørfag, elektro, Y-vei (planlagt oppstart 2010, pilotprosjekt 2010-2013)
2. Styret etablerer følgende nye studieprogrammer ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet:
  - Bachelorprogram i sosiologi (planlagt oppstart 2010)
  - Bachelorprogram i statsvitenskap (planlagt oppstart 2011)
  - Erfaringsbasert masterprogram i risikostyring og sikkerhetsledelse (planlagt oppstart 2010)

- Spesialisering i maritimt miljø og sårbarhet i Arktis i masterprogram i samfunnssikkerhet. Samarbeid med Universitetet i Tromsø (planlagt oppstart 2010)

Styret legger ned *Bachelorprogram i Samfunnsfag med personalledelse*

3. Styret vedtar følgende navnenedring i studieprogram ved Det humanistiske fakultet:

- Bachelorprogram i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til bachelorprogram i religionsstudier
- Årsstudium i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til årsstudium i religionsstudier
- Fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap endrer navn til fordypning i religionsstudier

4. Det er en forutsetning for utlysning og igangsetting av nye programmer at fakultetene har dokumentert finansiering.

5. Styret ber fakultetet sørge for nødvendige overgangsordninger for studentene ved nedlegging og omstrukturering av programmer.

Stavanger, 16.11.2009

Per Ramvi
universitetsdirektør

Kristofer Henrichsen
utdanningsdirektør

Saksbehandlere: rådgiver Marit Cecilie Farsund og rådgiver Eilef J. Gard, UA

Trykte vedlegg:

- Notat fra Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet av 26. oktober 2010: Opprettelse av Bachelorstudium i ingeniørfag på elektrolinja, Studieretning Digital styring og kommunikasjon, Y-veg
- Notat fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet av 11. november 2009: Omstrukturering av studieporteføljen på SV-fakultetet/Institutt for medie-, kultur- og samfunnsfag (IMKS), herunder søknad om opprettelse av Bachelorprogram i Sosiologi og Statsvitenskap
- Notat fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet av 29. september 2009 om etablering og omstrukturering av studieprogrammer
- Notat av 2. november 2009 fra Det humanistiske fakultet: Søknad om navneendring

Utrykte vedlegg:

- Studieplaner og emnebeskrivelser for programmene